

Jó láthatósági ruházatok és öltözék- kiegészítők funkcionális anyagai

összeállította:
Kutasi Csaba

2022. július

Bevezetés

- a **jó láthatóság életmentő funkcióját** minden kétséget kizáróan bizonyították a különböző tesztek, miszerint **sötétben a fényvisszaverő sávokkal ellátott öltözetet viselők 3-5-ször távolabbról észlelhetővé válnak**
- a **figyelemfelkeltést nappal a színes fluoreszkáló háttéranyag biztosítja, miután kontraszthatás kiemeli viselőjét a környezetből**
- a jó láthatósági ruházatok pl. a **mentőszolgálati személyzet, tűzoltók, katasztrófavédelmi szakemberek, rendőrök, autópálya- és útkezelők, útlétesítmények és műtárgyak karbantartói, vasúti pályamunkások, repülőtéren szabadban dolgozók stb. számára fontosak, ugyanakkor számos kerékpáros, motorkerékpáros és akár gyalogos személy életét is megmenthetik**

A jó láthatósági öltözékek kialakulása

- a jól látható ruházat használatának kezdete 1964-re vezethető vissza, amikor a Brit Vasutaknál kísérletileg bevezetett, fluoreszkáló képességű narancssárga kabátokkal látták el a villamosított szakasz glasgow-i munkásait
- az itt közlekedő mozdonyvezetők pozitív véleményére alapozva 1965-ben jól látható ruházatot rendszeresítettek a British Railways London Midland régiójának villamosított vonalain dolgozók (mérnökök, munkások) számára, az új nyugati parti fővonal nagyobb sebessége miatt

- a sikeres tesztelések eredményeként folyamatosan bővült a jó láthatósági ruházatok alkalmazása a veszélyeztetett dolgozók, ill. polgári személyek körében

A jó láthatósági öltözékek fontossága

- egy közlekedési kísérlet során azt vizsgálták, hogy csökkent látási viszonyok esetén, 50 km/órás haladási sebesség esetén milyen távolságból észleli az út szélén haladó személyt a gépkocsivezető
- a felmérés szerint hétköznapi ruházat esetén 40 méterről vették észre az illetőt, megfelelő méretű fényvisszavető sávval ellátott ruházatban közlekedő embert már 160-170 méterről meglátták a sofőrök
- lényeges jellemző, hogy a gépkocsi „megállítási hossza” (reakcióidő + fékút) az 50 km/ó-s sebességnél mintegy 40-50 m, 100 km/ó-nál 120-150 m
- kézenfekvő, hogy a sötétben 3-5-ször távolabbról észlelhetőséget biztosító ruházat-kiegészítők, az ún. reflektív anyagokkal ellátott öltözékek viselőjének megfelelő biztonságot nyújtanak
- nappali fényben, megfelelő látási viszonyok mellett is lényeges az utak mentén tevékenykedő, közlekedő személyek ruházatán a jó láthatóság elérése mintegy „világító” színezéssel előállított, ún. háttéranyagok

A jó láthatósági ruházatok követelményei

- a **veszélyes körülmények** között, bármilyen megvilágítási hatások (nappal, éjszaka a járművek világítása fényében) mellett **dolgozó személyek jelenlétének vizuális jelzését** teszik lehetővé az ilyen jellegű **védőruházatok**, ill. az ezeknek megfelelő **civil öltözékek**
- a vonatkozó védőruházati szabvány - **MSZ EN ISO 20471:2013** - ún. **teljesítmény követelményeket** határoz meg a **fluoreszkáló színre és fényvisszaverő-képességre**, ill. a **funkcionális felületek legkisebb felületére és elhelyezésére**
- a **védelmi képesség tartósságát** többféle eljárással vizsgálják, amelyek a **használattal** (hajlítás, hajtogatás, koptatás, hőmérséklet-változás, csapadék-hatás, fényel szembeni szintartósság), **gondozással** (mosás, vegytisztítás és kapcsolódó műveletek) összefüggő **hatásokkal szembeni kellő ellenállást** határozzák meg
- **enyhébb előírások** vannak a **jó láthatóságot biztosító, nem szakmai ruházatokra**
- a ruhadarabokat tekintve döntően **mellények, átvetők, zubbonyok, kezeslábasok, nadrágok, kantáros-nadrágok** tartoznak a jó láthatóságot biztosító **védőruházatok** körébe

A jó láthatósági ruházatokra példák

fluoreszkáló
hátteranyag

fényvisszaverő
sáv

fluoreszkáló
hátteranyag

kombinált
anyag
(fluoreszkáló+
fényvissza-
verő)

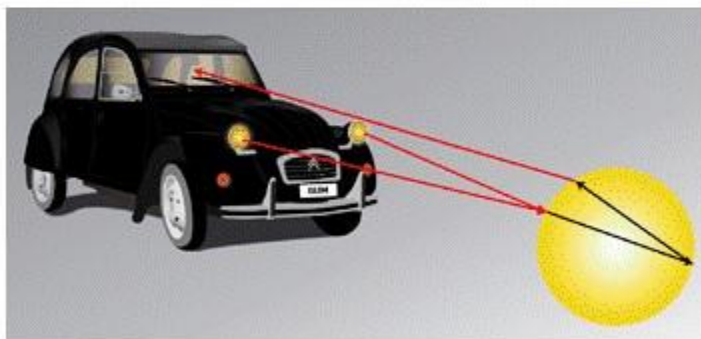
A jó láthatósági ruházat hatása sötétben

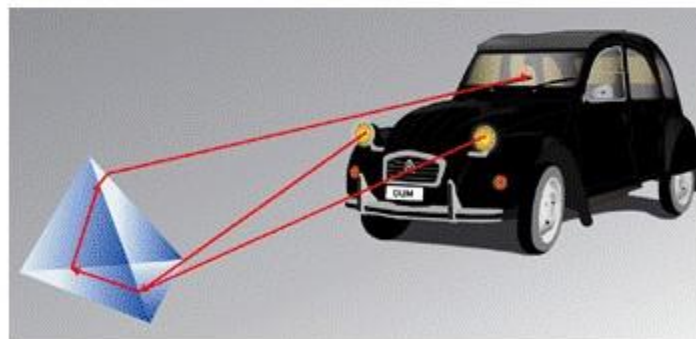
láthatóság
200-300 m

láthatóság
200-300 m

üveggömbös

mikroprizmás

fényvisszaverő

Fontosabb fogalmak (1)

- jó láthatóságot megvalósító védőruházat tehát **szabadban** és **lehatárolt terekben** [különböző **természetes fényviszonyok** (nappali időszakok időjárási körülményektől függetlenül) között és **sötétségben** a gépjárművek fényszóróinak megvilágításában] feltűnő felismerést tesz lehetővé
- a **fényvisszaverő** anyag elnevezés olyan felületre vonatkozik, amely a **réses fénysugarak hatékony visszaverését** biztosítja, a védőruházatok **éles elkülönülését** teszi lehetővé a reflektor fényében
- az adott **szín kiválasztása** a felhasználás jellegétől függ, azaz **milyen környezeti háttérben** kell a kellő **kontraszthatást** előidéző körülményeket elérni, mint **védelmi követelményt** (napfényben, városi környezetben és lakott területen kívül)
- a **fényesség** adott felület azon tulajdonsága, amely a **tükrös** vagy **más irányú** erős **visszaverésben** nyilvánul meg (így ilyen anyag esetén a környezet világosabb részei, adott tárgyai úgy látszanak, mintha jóval e felület mögött lennének)
- a **kombinált típusú** jó láthatóságot megvalósító anyagok a **fényvisszaverő**-, ill. a **színes fluoreszkáló háttérfelületek** tulajdonságait egyaránt képesek megvalósítani

A jó láthatósági védőmellény felépítése

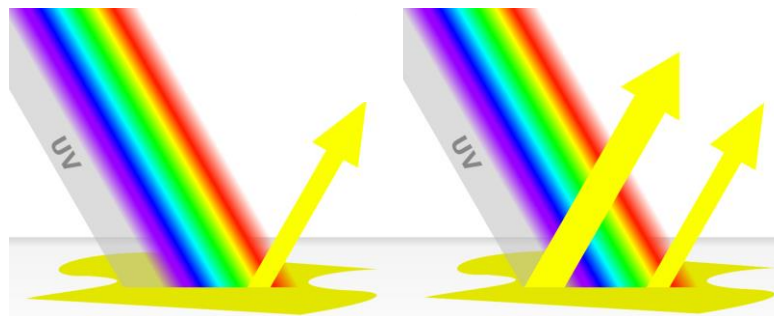

Fontosabb fogalmak (2)

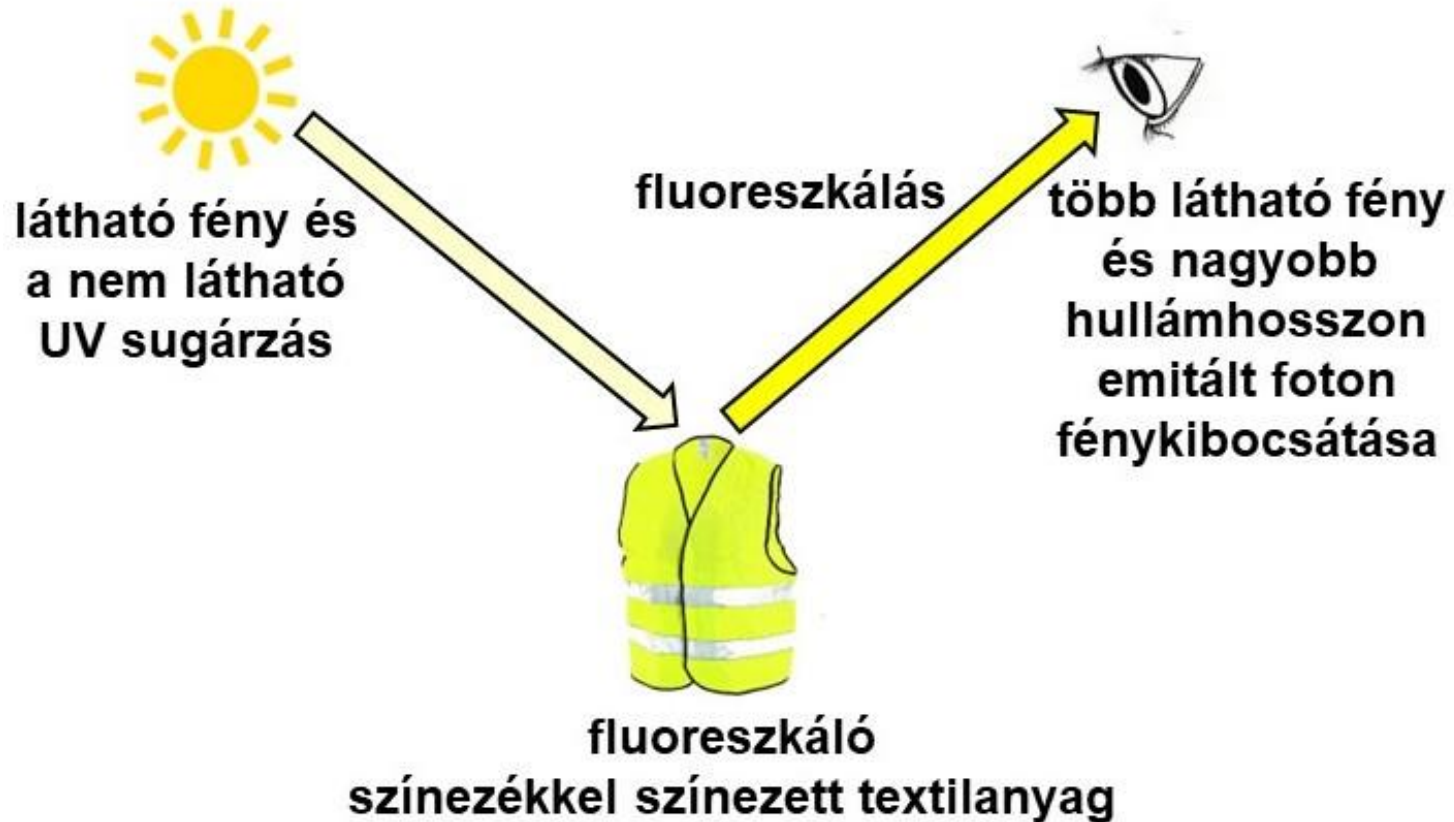
- **egyedi tulajdonságú** az olyan funkcionális felület, amely vagy a **háttér**, vagy a **fényvisszaverő** anyag tulajdonságait hordozza, de **nem mindkettőt**
- az ún. **irány-érzékeny** anyag olyan fényvisszaverő képességű felület, amelynél a **különböző látószögekből** végzett méréseknél a **fényvisszaverési együtthetők 15 %-nál nagyobb** mértékben **különböznek egymástól**
- a jó láthatóságot biztosító **védőruházatokat három osztályba** sorolják a **funkcionális** (fényvisszaverő, háttér ill. kombinált) anyagok ruhadarabon előforduló **legkisebb felülete** alapján; ez a kritérium rendszer összefügg az ilyen öltözetet **viselő** (miután védőruha, kizárólag felnőtt) személy **testalkatméretével**, ill. a **védőruházat típusával**
- a jó láthatóságot biztosító, **nem szakmai használatú** ruházattal foglalkozó szabvány értelemszerűen a **gyermekre is** kiterjeszti a használati lehetőséget
- így ennél **nincsenek előírások** a **funkcionális** anyagok **előfordulási mértéke** (minimális felület nagysága) tekintetében, hanem az ún. **testmagasság-csoportokra** terjesztik ki az elvárásokat
- változás az is, hogy a **háttéranyagoknál egyéb színezetek** is megengedettek (pl. zöld, sárgás-zöld, sárgás-narancs, pink a felnőtt védőruházatoknál említett színek mellett); ezek **nem minősülnek egyéni védőeszköznek**, magánhasználatra kifejlesztett és gyártott **figyelemfelhívó funkciójú** termékek

A fluoreszkáló háttéranyagok

- a **textilalapú** (általában szövött) **háttéranyag** (ami nappal garantálja a jó láthatóságot) **színes, ún. fluoreszkáló képességű**
- a **nappali fényben különleges színekombinációjú** - mintegy „világító” - háttéranyagok biztosítják a **környezettől kontrasztosan elváló éles kiemelkedést**
- a **háttéranyag** - ami **nappal garantálja a jó láthatóságot** - **színes (sárga, narancs-vörös, vörös), fluoreszkáló** (az elnyelt fény hullámhosszánál nagyobb fénysugarat kibocsátó, azaz több fényt a szemünkbe juttató, köznyelven világítószínek) **egyedi képességű feltűnő felület**
- ennek magyarázata, hogy a textil háttéranyag színét adó, **fluoreszkálásra képes színezék az elnyelődő sugárzást úgy veri vissza** a megfigyelő szemébe, hogy a **nemcsak a nem látható sugárzás is részben érzékelhető lesz a látható tartományban**, hanem **újabb fénykibocsátás is megvalósul**
- a **többlet fénysugárzás hatására a háttéranyag feltűnően érvényesül a környezetben**

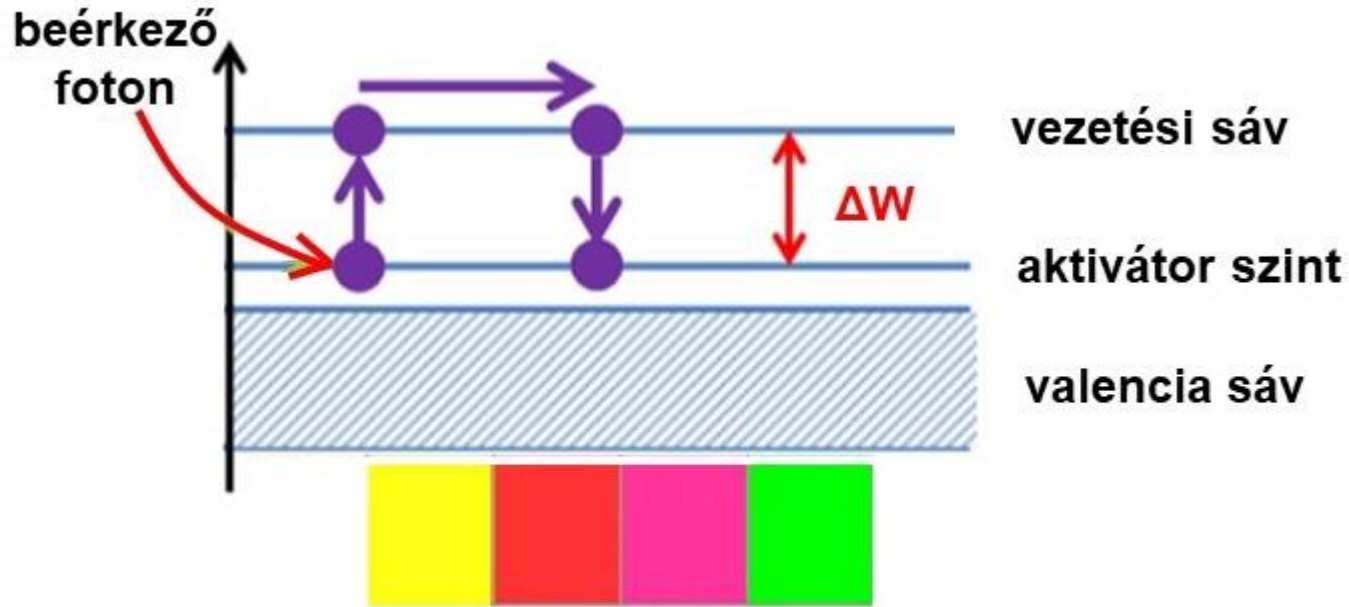
A fluoreszkálás jelensége jelképesen

A fluoreszkálás folyamata

- a **fluoreszkálás** (a lumineszkálás egyik formája) olyan **fizikai jelenség**, amely alkalmával az anyag **elnyel** (abszorbeál) **különböző hullámhosszú** (látható tartományú és nem látható) **elektromágneses sugarakat**, ugyanakkor **több fényt bocsát ki** a bejövő sugárzástól **eltérő hullámhosszon**
- a fluoreszcencia **monomolekuláris folyamat**, az **emittált sugárzás** mindig **hosszabb hullámhosszú**, mint a gerjesztő sugárzás
- a jelenség **független a hőmérséklettől**, a **gerjesztő sugárzás megszűnésével** azonnal **lecseng** a **hatás** (szemben a foszforenciával, amely hőmérsékletfüggő és a gerjesztés abbamaradását követően az „után-világítás” akár hosszú ideig tart)
- a **kibocsátott** nagyobb hullámhosszú **fény kisebb energiával** rendelkezik, mint az elnyelt sugárzás
- a fluoreszcencia folyamatában a **beérkező foton** az aktivátor (lumineszkáló színezék) atom **egy elektronját** az **aktivátor szintről** a **vezetési sávba** juttatja, ez az **elektron** a **kristályban szabadon** elmozdulhat
- amennyiben **mozgása közben** olyan **aktivátor atommal** találkozik, amelyikben **betöltetlen elektronhely** van, **azzal rekombinálódik** (visszaesik az aktivátor szintre)

A fluoreszcencia lefolyása

- a **beérkező foton** az **aktivátor atom** egy **elektronját** az **aktivátor szintről** a **vezetési sávba** juttatja, ez az elektron a **kristályban szabadon** elmozdulhat
- amennyiben **mozgása közben** olyan **aktivátor atommal** találkozik, amelyikben **betöltetlen elektronszint** van, azzal rekombinálódik (visszaesik az aktivátor szintre)

A fluoreszcencia, fluoreszkáló színezékek

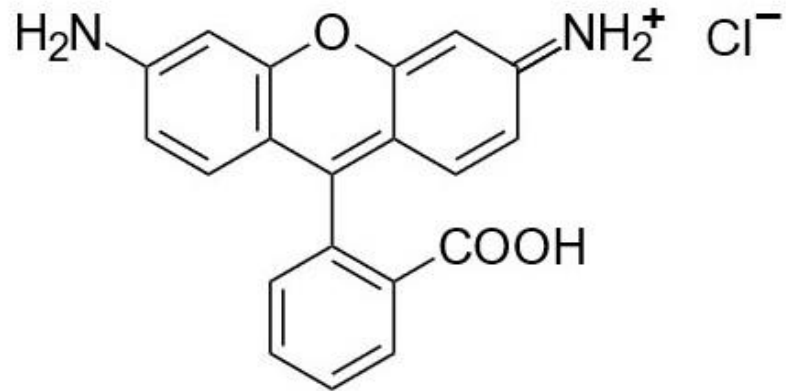
- a fluoreszcencia tehát, pl. egy **színezőanyag gerjesztés** hatására bekövetkező **fénykibocsátása**; közismert, hogy a színezékek - jelen esetben aktivátorok - **kromofor** csoportja felelős a **fény részleges elnyeléséért**, a visszavert látható sugárzástól függ az adott színezet
- a **fluorofor** az a molekula- vagy vegyületrész, amely viszont felelős **fény kibocsátásáért**
- a fluoreszcencia jelensége során a **fluorofor** egy **fotont abszorbeál**, az abszorbeált foton energiájának terhére gerjesztett állapotba kerül, majd **molekuláris ütközések** következtében veszít a gerjesztési energiájából
- gerjesztett állapotú **fluorofor** úgy tér **vissza az alapállapotba**, hogy közben **kibocsát egy fotont**, ez adja **fényt**; a fluoreszcencia feltétele, hogy a **fluoreszcens** anyag **külső elektronhéjában** legyen **gerjeszthető elektron** (a gerjesztő foton energiája összemérhető legyen az elektron alapállapota és gerjesztett állapota közötti energiakülönbséggel)
- a **gerjesztett** állapot **élettartama 10^{-9} s** (1 nano-szekundum), ez idő alatt a **fluorofor** rész **kölcsönhatásba** kerül környezetével és emiatt **veszít energiájából**
- ezért az **emittált foton energiája** mindig **kisebb**, **hullámhossza** pedig **nagyobb**, mint a gerjesztő fotoné
- tehát a színezék **fluorofor** és a **kromofor** csoportja **közötti fő különbség** az, hogy a **kromofor** a **látható fényt** ill. az **UV tartományt abszorbeálja**, hogy a látható tartományban **fényt** bocsásson ki, míg a **fluorofor** rész **nagyobb hullámhosszon emittálja** az abszorbeált fotont

A fluoreszkáló színezékek

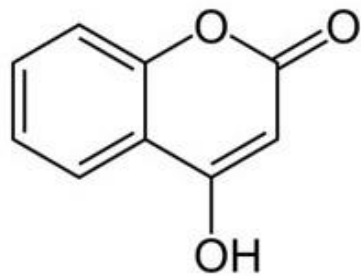
- a fluoreszkáló színezékeket az UV-A és UV-C sugárzás gerjeszti nagy emissziós intenzitással
- ezeknek a színezékeknek legkorábbi képviselői a rodaminok és egyes származékaik voltak, különösen a selyem szálanyagú termékek mintegy „világító” színekkel való színezésére alkalmazták
- általában kevés lumineszkáló színezéket tartottak nyilván a fehérje- és cellulózsálakra (pl. savas és direkt típusúakat); elterjedésüket a gyengébb fényállóság gátolta
- a Colour Indexben pl. az Acid Yellow 250 szerepel sárga teniszlabdák filcrétegének színezésére; DyStar cég fejlesztéseként 2002-ben jelent meg a vinilszulfon alapú fluoreszkáló reaktív színezék (Remazol Luminous Yellow FL) főként cellulózalapú sportruházatok és egyes jó láthatósági cikkeknel került előtérbe; a fluoreszkáló - főleg diszperziós - színezékek alkalmazása terjedt el a szintetikus szálú kelmék esetében (pl. poliészterre, poliamidokra és poliakril-nitrilre, akár elasztánszálakkal együtt is; ill. a szintetikus szálak tulajdonságaihoz közel álló cellulóz-triacetátra)
- jellemzők a sárga, zöldes-sárga, narancs és vörös színeket biztosító színezékegyedek
- a kémiai szerkezetet tekintve többek között a kumarin, aminonaftálimid és a benzotioxanton vegyületek említhetők; az esetenként gyengébb fényel szembeni színtartóság javítása érdekében fénystabilizáló adalékokat (UV-abszorberek) alkalmaznak

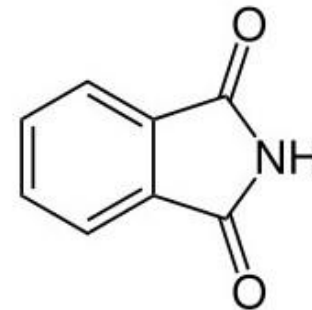
Példák a fluoreszkáló színezékek alapvázaira

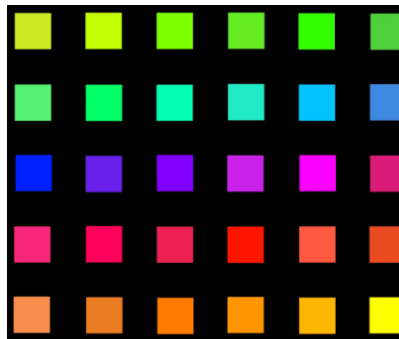
rodamin

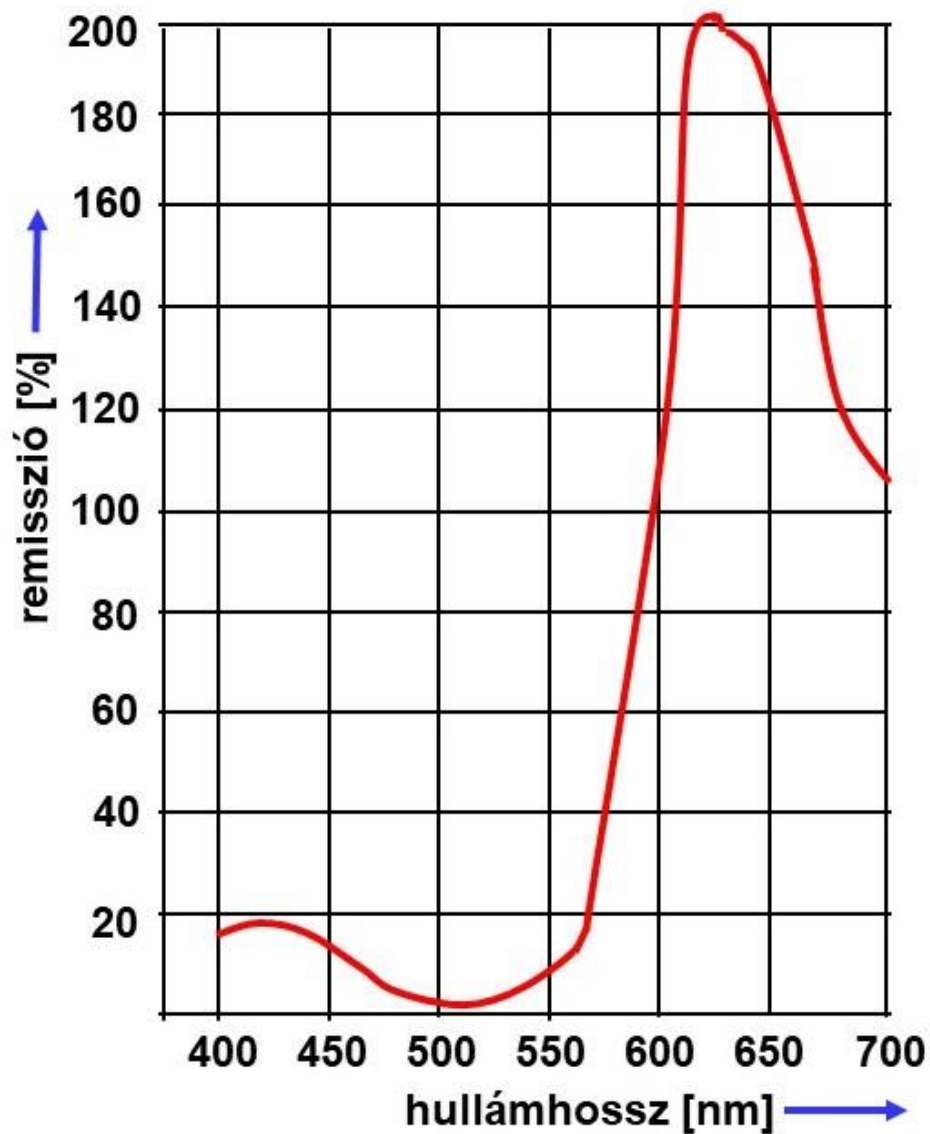
4-hidroxi-kumarin

naftálimid

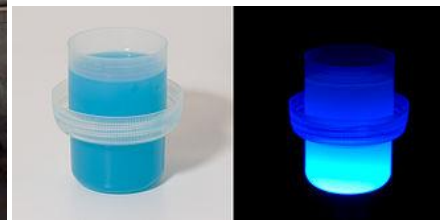

Fokozottan fluoreszkáló színezék remissziója

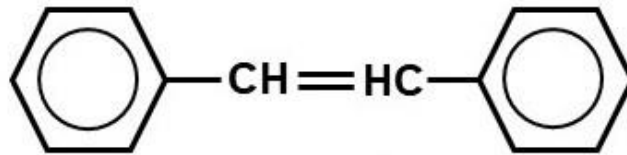

Az optikai fehérítők és szerepük

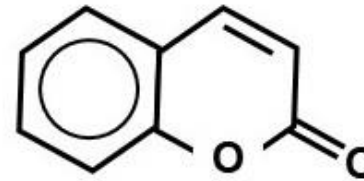
- régóta alkalmazták a **kékítőket** a fehérség fokozására, azonban ezek csak a szemünknek **kedvezőbb kékes színtónust** biztosítottak a fehér textíliáknak, így nem tekinthetők klasszikus optikai fehérítőnek
- az első, megbízhatóan alkalmazható **optikai fehérítőszer** az 1940 körül szabadalmaztatott **diamino-sztilbén diszulfonsav** volt
- a felhasználásra kerülő **optikai segédanyagok** olyan, általában kékes tónusú – a szálakra színezékként felhúzó – **fluoreszkáló szerves vegyületek**, amelyek egyrészt a **láthatatlan ibolyántúli sugárzás** egy részét **látható tartományban** verik vissza, másrészt a **kékítő hatással** fokozódik a fehérség
- így a szemünkbe érkező **nagyobb mennyiségű visszavert fény** növeli a fehérségérzetet, és ehhez járul, hogy az **emberi szem** a **kékesfehéret** **fehérebbnek** érzékeli, mint a sárgás-fehéret
- fontos arra ügyelni, hogy ezek a szerek csak **igen kis koncentrációban** **hatékonyak**, **túlzott adagolásukra** az elért kémiai **fehérség** nemkívánatos **romlása** is bekövetkezhet (a textilanyag kedvezőtlenül fluoreszkál, vagy éppen sárgássá válik); a színes textíliák árnyalattorzulása is kialakulhat az optikai segédanyag túladagolásakor

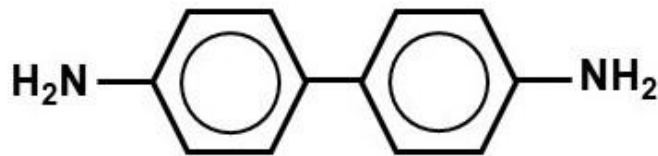
A főbb optikai fehérítők szerkezetei

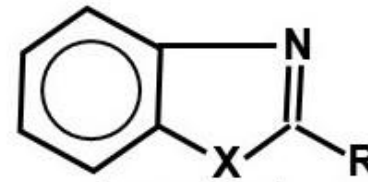
sztilbén

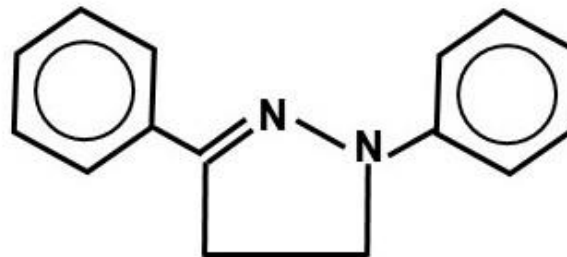
kumarin

benzidin

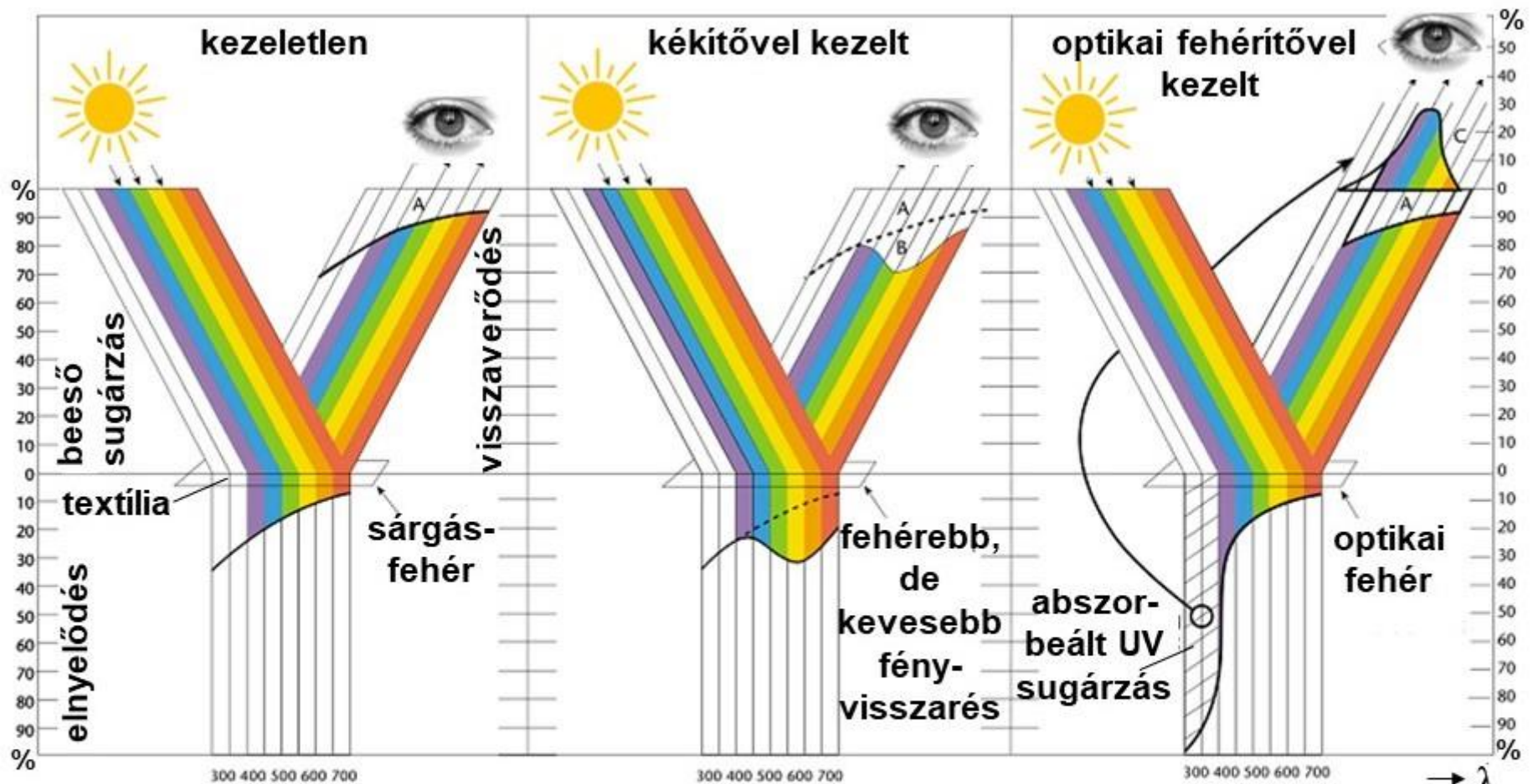

benzazol

diaril-pirazolin

A kékítő és az optikai fehérítő hatása

főként kék fényt nyel el (A)

a sárgás színt (A) a további zöld-sárga fényelnyelés (B) kompenzálja

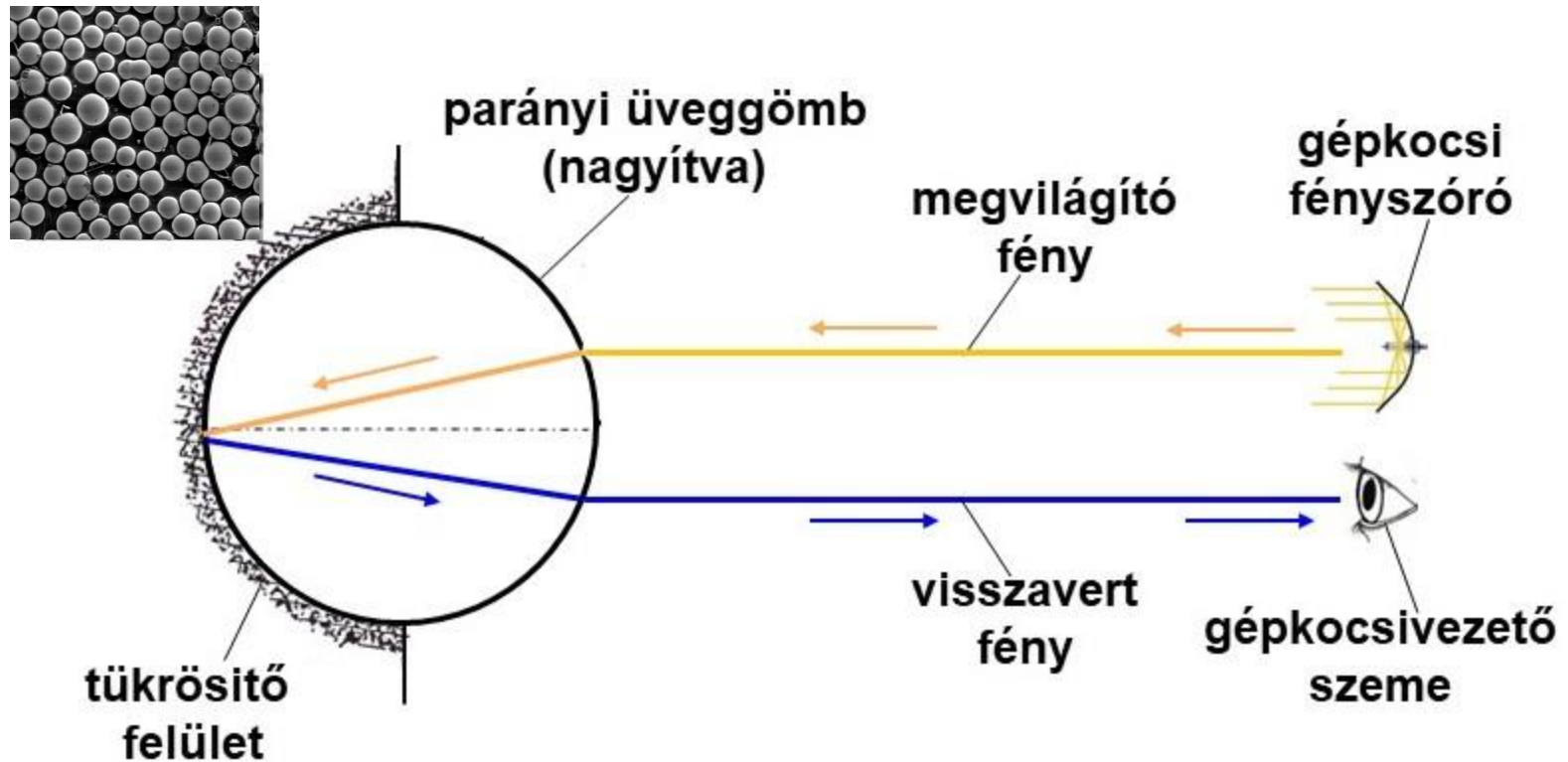
a sárgás színt (A) kompenzálja, többlet kék fény (C) megjelenése

A fényvisszaverő rendszerek felépítése

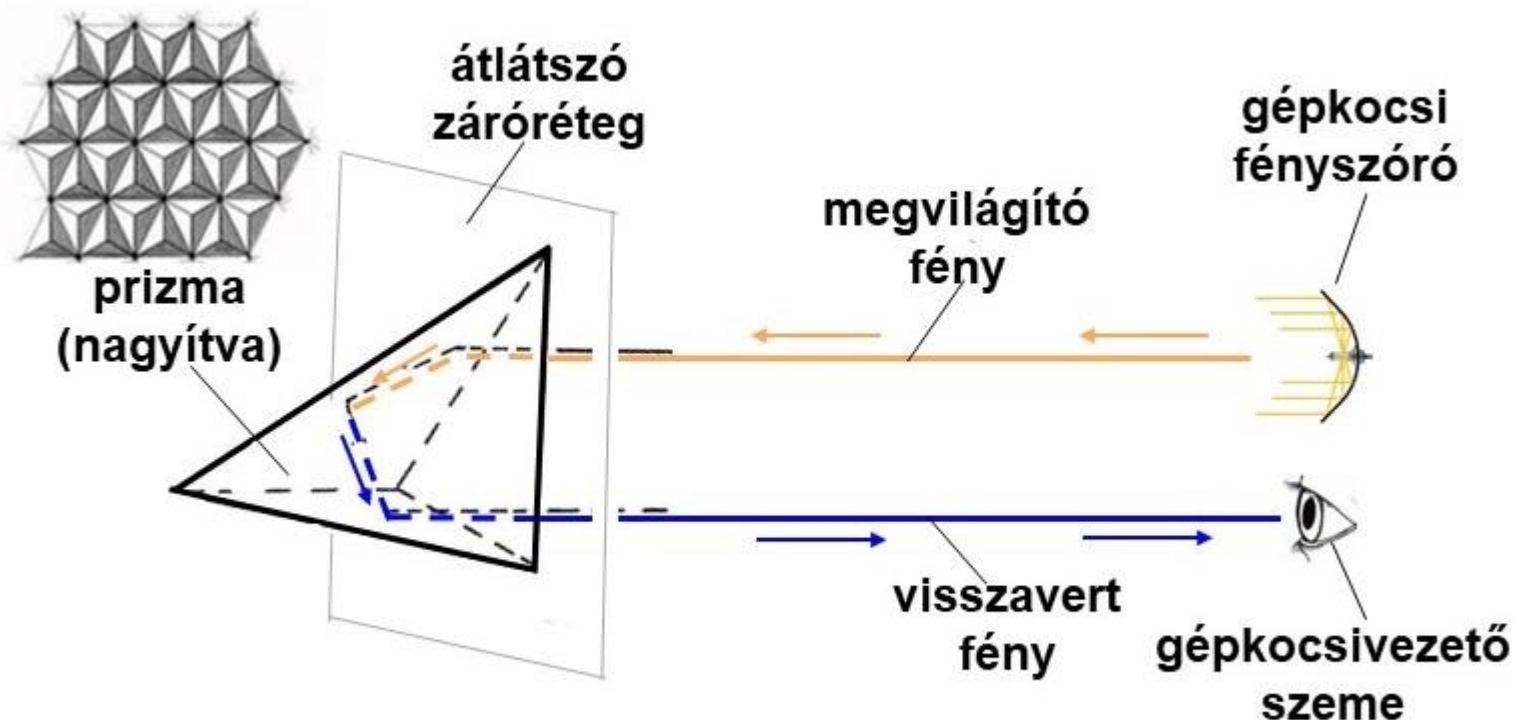
- sötétségben, a megvilágító fényforrás nyalábját párhuzamosan a szemünkbe visszaverő ruházati kellékanyagok működési elve két alapvető megoldásra vezethető vissza:
  - az üveggöngyös fényvisszaverő felületek elve egyrészt egy régebb óta ismert olyan szerkezetre vezethető vissza, ahol
    - **századmilliméter átmérőjű üveggömbök** a fő funkcionális elemek, amelyek
    - **alsó fele fényvisszaverő-anyagba** (tükrösített felület) ágyazott,
    - **felső részük szabadon** van, vagy megfelelően fényáteresztő közegben helyezkedik el
  - így a parányi **üveggömbökre eső fénysugarak** a **fénytörés** és **reflexió** figyelembevételével közel a **beesés irányába verődnek** vissza
  - a fényvisszaverő szerkezetek másik jellegzetes felépítése a **macskaszemhez** hasonló prizmás rendszer, ezeknél
    - **transzparens anyagú**, a **derékszögű háromszög oldallappal** felépülő **háromszögalapú testecskek**, ún. **mikroprizmák** sokasága képezi a funkcionális réteget,
    - a **beeső fénysugár** a **fényforrás felé verődik** vissza (kismértékű párhuzamos eltolással),
    - ha a mikroprizmás rendszert **speciális színes átlátszó záróréteg** fedi, úgy a **kombinált típusú** anyag jön létre (a fényvisszaverő, ill. a színes fluoreszkáló háttérfelületek tulajdonságai egyaránt érvényesülnek)

Az üveggömbös fényvisszaverősáv felépítése

üveggyöngyös

A mikroprizmás fényvisszaverősáv felépítése

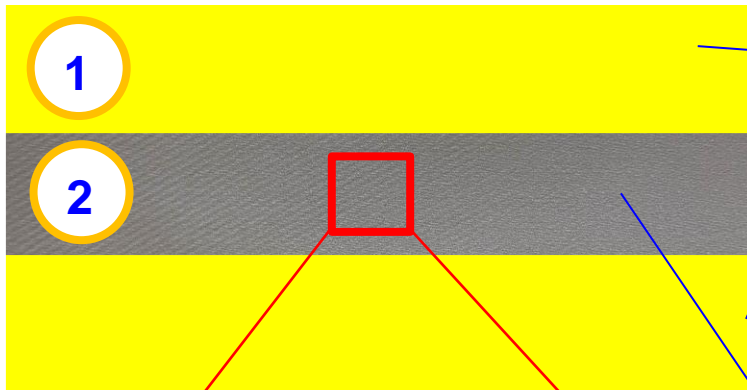

- a prizma törőfelületein bekövetkező teljes visszaverődést hasznosító - pl. az egyenlőszárú- és derékszögű háromszög felépítésű prizmánál a hátsólapra merőlegesen érkező fénysugarak kétszeri teljes visszaverődést követően ellentétes irányba terelődve jutnak vissza - módszer valósítja meg a kellő reflektív hatást
- az áttetsző testcskék alaplapjukkal egy síkban helyezkednek el a színoldal felé (a csúcsok befelé állnak), amelyet általában átlátszó műanyag (pl. PVC réteg) zár

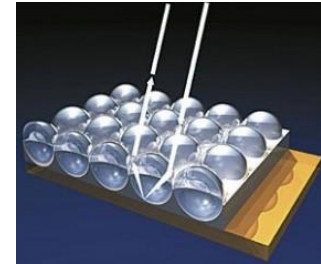

Kombinált jó láthatóságú szalag szerkezete

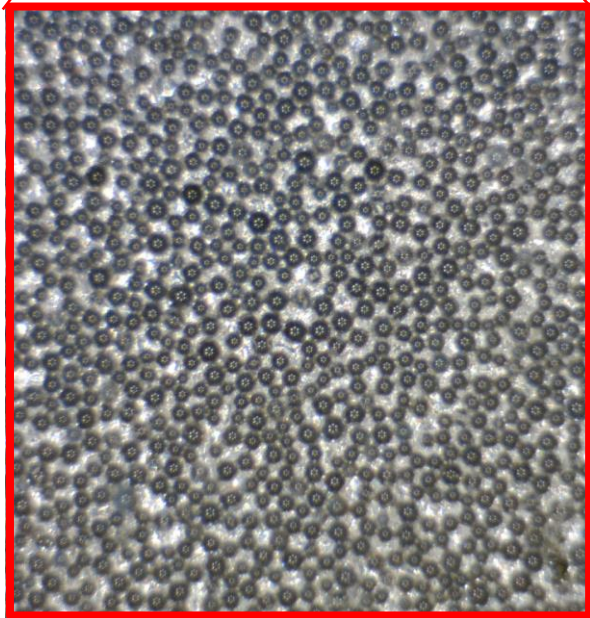
rétegfelviteli technikákra példa

sávolykötésű szövetre pl. kenéssel felvitt színes, fluoreszkáló háttér bevonat

tükrösített rétegbe ágyazott üveggömbökből álló, felhordott sáv

A nyomtatás és rétegfelvitel technikái

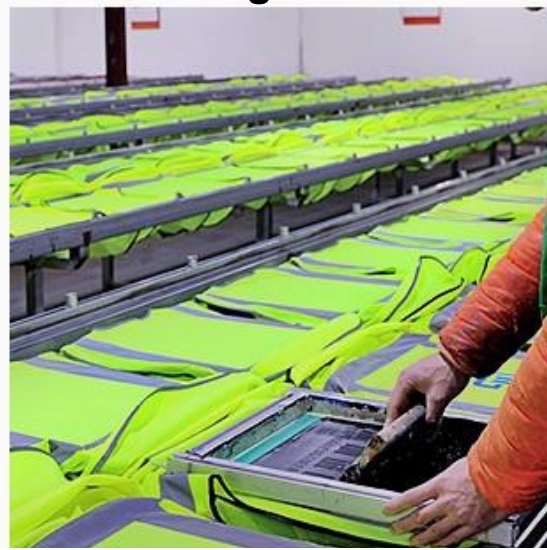
hőpréseléssel nyomtatás átvitel

hőpréseléssel PVC szalag rögzítés

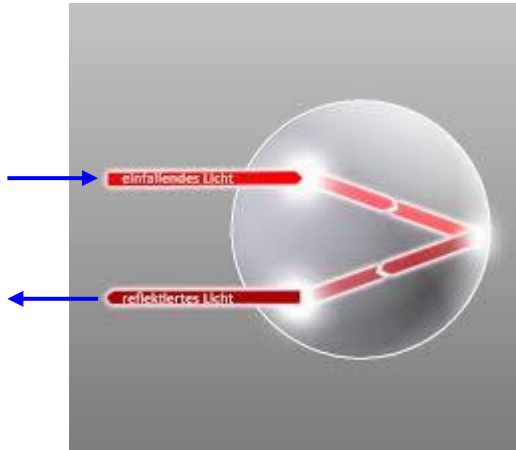

hőpréseléssel reflektív réteg felvitel

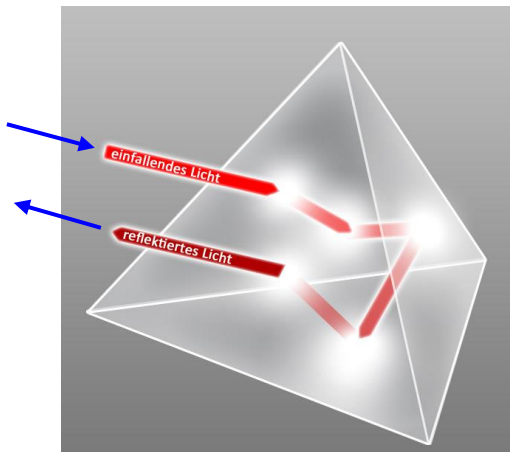
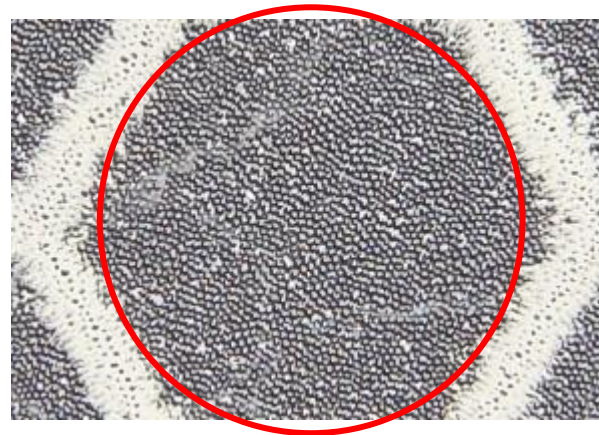

kézi filmnyomással (szitázás) feliratozás, emblémázás

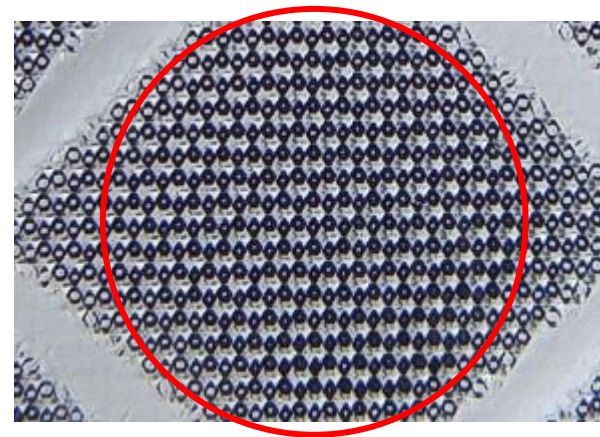
Jó láthatósági ruházat - fényvisszaverők - összefoglalás

üveg-
gömbös

mikro-
prizmás

A fényvisszaverési együttható

- az egyedi fényvisszaverő-, ill. kombinált anyagok **fényvisszaverési együtthatójának** alakulását **különböző megfigyelési, ill. megvilágítási szögek** (5-, 20-, 30- és 40 °-os) esetében vizsgálják
- optimális esetben a fényvisszaverési együttható értelemszerűen a **legkisebb megvilágítási és legalacsonyabb megfigyelési szög** esetén a **legnagyobb, ill. a legnagyobb megvilágítási és megfigyelési szögnél a legkisebb értékű**
- a **jó láthatósági együttható (R')** a **visszavert és a beeső fény hányadosával** jellemezhető, mértékegysége a **cd/lx·m²** (a számlálóban a fényerősség, a nevezőben az aktív területre vonatkoztatott megvilágítás szerepel)
- **fényvisszaverő csíkok szélessége legalább 50 mm** legyen (a kantárnál legalább 30 mm)

- az **értékelési szempontok** magyarázataként:
  - a **megvilágítási szög** (mint a beeső fény szöge) a **legnagyobb fényszóró-távolságnál a legkisebb** (ezért 5°-os a legkisebb vizsgáló szögtartomány), emiatt **szükséges** az ilyen helyzetben tapasztalt **magasértékű fényvisszaverési együttható,**
  - a **megfigyelési szög** a **legtávolabbi észlelési távolságnál** mutatja a **legkisebb értéket,** ezért lényeges, hogy az ilyen helyzetben legyen a **legnagyobb a fényvisszaverési együttható**

Funkcionális anyagok vizsgálata

- a szövet színének - „színintenzitásának” mérésére spektrofotométert használnak, hogy meghaladja-e az MSZ EN ISO 20471 szabvány színekövetelményeit

- a fényvisszaverési együttható mérésére retroreflektométert használnak, hogy az MSZ EN ISO 20471 szabvány 400 cd/lx·m² értékét elérje-e

A jó láthatósági ruházatok alkalmazási területeire példák

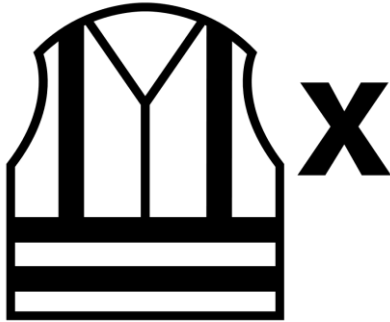
tanúsított védőruházat

nem szakmai rendeltetésű ruházat

Jó láthatósági tanúsított védőruházatok

EN ISO 20471

a viselő személy testnagyságára koncentrálva a védelmi képességek alakulása:

- a 3. o. tartozó termékek biztosítják a **legjobbat**,
- a 2.o. mintegy "közepes" teljesítményű,
- az 1.o.-ba soroltak valósítják meg a **legkisebb** követelményű védelmi-szintet

a jó láthatóságot biztosító anyagok szerinti osztálybesorolás,
a minimális területe m²-ben

megnevezés / osztály	3. osztály	2. osztály	1. osztály
fényvisszaverő sáv	0,20 m ²	0,13 m ²	0,10 m ²
fluoreszkáló háttéranyag	0,80 m ²	0,50 m ²	0,14 m ²

LED fénnel kombinált jó láthatósági öltözék

- a **KRESZ** a gyalogosoknak előírja, hogy „lakott területen kívül éjszaka és korlátozott látási viszonyok között a láthatósági mellény (vagy egyéb jó láthatóságot biztosító ruházat) használata kötelező!”
- a „Látni és látszani” elv betartása életmentő szerepű, amit a **láthatóságot fokozó eszközök** (pl. a táskán ill. lábbelin fényvisszaverő csík/felület, a kabáton fehér prizmás műanyagelem viselése stb.) is **segítik**
- a **jól látható, a nem sötét színű hétköznapi ruházat viselése** is sokat jelenthet egy-egy **baleset megelőzésében**
- a **gyalogátkelőhelyen történő áthaladásnál, az útpadkán történő gyalogos közlekedés során** kiemelt jelentősége van a **jó láthatóságnak** főleg a **korlátozott látási viszonyok** között **messzebről észrevehető a fényvisszaverő ruházatot, hasonló eszközt viselő személy**
- a **LED fényekkel** kiegészített, **áramforrással** működtetett **jó láthatósági öltözékkiegészítőket** is forgalmaznak, ezek viszont csak **nem szakmai (polgári) használatnál engedélyezettek**

LED fénnel kombinált jó láthatósági öltözék

csak civil használatra

pl. vezeték nélkül távirányítható jelzések kerékpárosokak

Felhasznált irodalom

- [1] MSZ EN ISO 20471:2013 Jó láthatóságot biztosító ruházat. Vizsgálati módszerek és követelmények
- [2] https://en.wikipedia.org/wiki/High-visibility_clothing
- [3] <https://en.wikipedia.org/wiki/Fluorescence>
- [4] Dr. Péter Ferenc (szerk.): Színezék kézikönyv, Műszaki Könyvkiadó Budapest, 1968
- [5] CHT és DyStar színezékgyártók mintakártyái
- [6] Kutasi Csaba: Láthatósági ruházatok, Élet és Tudomány, 2022/25

Köszönöm szíves figyelmüket!

